

שבשביל לסנגר במשפט אני לוקח מליוני דולרים. אבל אני חייב הכרת הטוב לאבא שלך, הוא עזר לי מאד כשהייתי צעיר. לכן - אני הסניגור שלך בלי לקחת ממך שקל!!! אותו אחד מתחיל לרקוד... למה אתה רוקד, עוד לא יצאת זכאי בדין, רק רגע...! אבל יש לי כזה סניגור... בחודש אלול - אנחנו מתקרבים למשפט! לכאורה אין לנו מה לשמוח, אנחנו **הולכים** למשפט. רק מה, יש לי את הסניגור הכי טוב בעולם! אלול מלווה אותי למשפט... ואלול לא מרפה ממני. אם אתה הולך איתי - אני מלווה אותך עד הסוף! נו... אז בטח שאני ארקוד... זה חביב, ונחמד, ונעים, מה השאלה בכלל...

אצל הרב מבריסק, הגיע פעם אחד מאנשי המזרחי, והרב מבריסק בקר אותו על כל תעלולי המזרחי.

אח"כ אותו אחד ניגש אל הגאון רבי מיכל פיינשטיין (חתנו של הרב מבריסק) ואמר לו, אני לא מבין את חמיד... הוא יודע שאני מזרחנייק ואני לא אוהז מההשקפות שלו, מה הוא רוצה מהחיים שלי?...

אמר לו ר' מיכל, אנחנו אומרים בבוקר, ויצבי, ונכון, וקיים, וישר, ונאמן, ואהוב, וחביב, ונחמד, ונעים - - - פתאום - ונורא!!! איך מגיע לפה נורא?... אלא צריך לדעת - אמר ר' מיכל - שלהיות חבר כנסת או שר חשוב, זה יכול להיות מאד חביב, ונחמד, ונעים, אבל בסוף זה גם נורא! אתה עוד תשלם ביוקר על כל מה שאתה יכול לעשות ולא עושה!...

צריך לדעת, הימים הנוראים, זה חביב ונחמד ונעים, אבל בסופו של דבר זה גם נורא! לא צריכים להיות חסר דעת... רק מה, **אחד שבאמת מנצל את אלול - יש מי שמלווה אותו לדין, וזה נוסד בו תקווה גדולה והרגשה מרוממת! מלויים אותי, עוזרים לי, אני לא הולך לבד - - והקב"ה בעצמו יוצא לעזור לי!** אבל אין בזה סתירה לימים הנוראים, עוד לא עשו את הימים הנוראים "לימים חביבים", רק אומרים ש"אלול" הוא נחמד וחביב, אך אחרי זה מגיע יום הדין והימים הנוראים! אבל זה נכון שאלול מלווה אותנו.

הכרת הטוב מעידה על יראת שמים

אם כך, בואו נדע כמה דברים פשוטים:

יראת שמים - זה להכיר. אם אתה לא מכיר - אין לך ממה לפחד. ובשביל להכיר את הקב"ה יש שני אופנים. יש היכרות דרך המשפט והגיהנם. ויש היכרות מהצד ההפוך...

אנו קוראים בפרשת השבוע על הביכורים (כו, ג), ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלוקיך וכו', ואומר רש"י - ואמרת אליו - ש'אינך כפוי טובה'. זו מילת מפתח "כפוי טובה", ונתחיל עם זה...

סיפרנו פעם שהרב ויספיש (מחותנו של מורינו הגר"י קלרמן שליט"א) סיפר לי, שפעם באו לברר אצלו בשידוכים על הגאון רבי ברוך שמעון סלומון. הוא היה פארה של חברון... זה שהוא גאון - יודעים, שהוא עילוי - יודעים. שהוא מתמיד - גם כן יודעים... הם באו לברר, איך הוא ביראת שמים?

אומר לי הרב ויספיש - מאיפה אני יכול לדעת... כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב (שמואל א - טו, ז). יראת שמים זה דבר שמסור ללב, איך אני אדע?... ומאיך, אם אני אומר שאני לא יודע - יחשבו מי יודע מה הוא...!

באותה תקופה, הגאון רבי אליהו לאפיין זצ"ל היה מתפלל בחברון, החליט הרב ויספיש ללכת ולשאול אותו... הוא שאל את ר' אליה, אמר לו ר' אליה: איך הוא בהכרת הטוב?... ענה לו, מיוחד ממש!!!

אז אתה יכול להגיד שהוא ירא שמים! פסק. למה, כי כתוב בפסוק בהאזינו (לב, ו), "עם נבל ולא חכם הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכוונך". יש שני סוגי אנשים שממרים את פי הקב"ה. יש עם נבל - אתה מקבל בלי סוף טובות מהקדוש ברוך הוא... בלי סוף... איך אתה מחזיר לו כזו רעה תחת טובה??!

נצייר לעצמנו אחד שנותן לאבא שלו סטירת לחי... הוא בכלל לא בן אדם! לא רק שהוא לא בן תורה, הוא בכלל לא בן אדם! כלום.

להכיר את הקב"ה

אנחנו רוצים היום לשנות לעצמנו כמה מוסכמות, וביחד ננסה להבין לאן אנו הולכים, ואיך אנחנו מגיעים, בעז"ה.

בספר זיר זהבי שחיברו רבי בנימין טרכטמן מאמריקה, הביא שם חלק גדול מתורת סלבדוקא, [וכפי הנראה, כתב את זה רבי אברהם אליה קפלן, (בעל השיר 'שקעה חמה') גיסו של הגר"י לנדא זצ"ל], ויש שם אמרות שהוא סידר בצורה מרהיבה ביותר בעריכה הלשונית, והוא מסביר שם מה זה יראת שמים... איך אני מגיע ליראת שמים.

הוא כותב בלשון חריפה, והיה כי ישאלך לבדך מחר לאמר: כיצד יראים? והשיבות: מכירים. שקר נחלתם לכם מאבותיכם, ושקר אתם מנחילים לבניכם, אם אחרת תענו ואחרת תעשו. (ועי"ש בלשונו הסלבדוקאית המרהיבה והמחממת פ"ה מאמר חכמת לב, ותחי נפשך). הרי את הקדוש ברוך הוא אנו כבר מכירים מגיל קטן מאד, ודאי ששמענו עליו... ועם אותה דרגה של ידיעה אנו נשארנו גם היום. רק מה, כעת אומרים לנו תפחד מהדמות הזו...! זה לא יתכן... למה, כי עד היום לא פחדתי, למה שפתאום אני אתחיל לפחד?...

רבינו יונה כותב (שער א' אות י') 'והנה הבורא נפח באפי נשמת חיים, חכמת לב, וטובת שכל, להכירו וליראה מלפניו... להכירו - אתה לא מכיר אותו, אז איך אתה רוצה לפחד?... בא, נתחיל להכיר את הקב"ה, תשנה קצת את המושגים שלך!

אלא מה, יש כאלו שבשביל לפחד - ישר יתחילו להסביר לך שיש גיהנם!... מי שחושב שיראת שמים זה רק גיהנם טועה - ודאי שיש גם דבר כזה של יראת העונש. אבל אותנו לימדו שלא חייבים להתחיל ישר עם הגיהנם.

אמר הרב ישראל זינגר (חתנו של הג"ר ראובן טרופ) שהחזון אי"ש לא אהב כאלו שמתחילים ישר להפחיד עם המוות והגיהנם, והעונשים הכבדים שיש בשמים, אז שאלו אותו שכתוב בגמ' (ברכות ה, א) לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, נצחו - מוטב לא נצחו וכו' לא נצחו - יזכיר לו יום המיתה! רואים שבשביל לנצח את היצר הרע צריכים להזכיר את יום המיתה! אמר החזון אי"ש - נכון. אבל זו העצה האחרונה... לא מתחילים עם זה ישר בהתחלה.

חביב ונחמד ונעים - - - ונורא!

וכעת נראה קצת איך מכירים את הקדוש ברוך הוא:

ובתוך הדברים, נבאר גם דבר נוסף. יש הרבה שמאד מבקרים את הדור שלנו שהופכים את ה"אלול" לזוהר דבר נחמד וחביב...

אגב, יש הבדל בין הלשוניות על אלול. המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל באור יחזקאל (מכתב מ) קרא לימים אלו ימים "הנחמדים". והוא כותב שימים אלו הם ימי רצון, ואפשר להצליח בהם הרבה שהכל תלוי ביד אדם. (ועיין בספר לקח טוב על ימים נוראים ח"א עמ' כז, משל נפלא מהמגיד רבי פסח קראהן שליט"א מארה"ב), לעומת זה, בקלם, בסימן הראשון בספר של הסבא מקלם בענייני אלול, הוא כותב על אלול, חודש החביבות - חודש הרצון - אלול הקדוש!

וכמו שבאמת ויצבי אנו אומרים ויצבי וכו', וחביב, ונחמד, ונעים... חביב - זה דבר שחביב עלי, אך לא מוכרח שמצד עצמו... אך נחמד - זה נחמד מצד עצמו... אבל אלו ואלו דברי אלוקים חיים, אלול הוא גם חביב וגם נחמד!...

ומאד מעניין, שדווקא אלו שהכי פחדו מיום הדין, רבי יחזקאל לוינשטיין, והסבא מקלם, הם אלו שאומרים שאלול הוא חביב ונחמד, מה הפשט?... אלא לא צריכים להיות מחוסרי דעה...

נתאר לעצמנו שעומד כעת בן אדם שרוסיה תפסה אותו בעוון ריגול לטובת אוקראינה. מה יכול להיות יותר חמור מזה... וברוסיה - ידוע הדבר - שהורגים אנשים כלאחר יד, הפחד הוא פחד אימים... יום המשפט מתקרב, והגור דין כמעט בטוח... פתאום ניגש אליו הסניגור הכי גדול שיש בעולם, עורך דין ממוחל, ואומר לו תשמע! אתה יודע

הקדוש ברוך הוא נותן ונותן - בלי סוף!!! איך אתה ככה חוטא נגדו? ... עם נבל! ולא חכם - למה? כי אתה צריך אותו כל הזמן! הרי הוא אביך קנך, הוא עשך ויכוננך... גם הוא עשה אותך, וגם אתה צריך אותו הלאה, עם מי אתה מתחיל? עם הקדוש ברוך הוא שכל רגע יכול לשנות לך את החיים?!

אחד שיש לו הכרת הטוב - אמר ר' אליהו לאפיאן - הוא לא מסוגל לחטוא! וכי אני מסוגל לעשות לקב"ה כאלו דברים?!

זה נשמע רעיון יפה... באמת עם הכרת הטוב מגיעים ליראת שמים... אבל לא כולנו מבינים את זה.

אך כעת יצא ספר "במעונות גיבורים" של רבי אברהם ישעיה ברנשטיין (בנו של ר' משה, ממקורביו של המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין) ובו ליקט מכל התלמידים של המשגיח רבי יחזקאל. והאחרון ברשימה שם - הוא ר' משה פורטמן, החזן בפוניבז' בימים נוראים.

רבי משה פורטמן ניהל את המשרד של פוניבז', למד בטלז, והיה יהודי יקר מאד, והחזון אי"ש מאד אחז ממנו. שאלו פעם את החזן אי"ש למה הוא כל כך אחז ממנו?

אמר החזון אי"ש (להג"ר גדליה נדל) כל פעם שהוא בא אלי לבית, בטרם יציאתו - הוא כל כך מודה לי שהקדשתי לו מזמני, וששמעתי אותו, ושיעצתי לו, אתה רואה שהוא מודה מקרב לבו...

אדם בעל הכרת הטוב - ודאי שיש לו גם יראת שמים גדולה, והוא לא יכול לחטוא, כי יש לו הכרת הטוב לקדוש ברוך הוא!...

אנחנו מוקפים בטובות וחסדים

אתה יכול להכיר את הקב"ה דרך הגיהנם, אבל אתה יכול להגיע לאותו הכרה דרך "הכרת הטוב"! הלא הוא אביך קנך, הוא עשך ויכוננך, כבר מהיום הראשון שנולדת - אתה מוקף בטובות וחסדים כל הזמן! ובפרט בדור שלנו, שיש כ"כ הרבה צרות, התבונן ראה - - -

אתה בריא, אתה יכול לדבר, אתה מתפקד, יש לך לחם לאכול ובשפע, יש לך בגד ללבוש, יש לך ישיבה טובה... אתה לא מרגיש כמה אתה מוקף בטובות?!

בפתח תקוה יש מוסד שנקרא "בית רבקה", יש שם הרבה יהודים חולים, ויש שם יהודי בעל תשובה בשם אלון פז. הוא יהודי בעל תשובה, וכל הגוף שלו משותק, הנס שלו שהוא יכול לדבר. [מכיון שברך כלל אנשים במצבו לא יכולים לדבר, רק לתקשר בעיניים] הוא כל הזמן מדבר אמונה והשגחה.

פעם אחת הביאו אותי אליו, ודברנו. הוא אמר לי, אתה יודע כמה אתה חייב להודות?... בטח אתה חושב בלבך, על מה צריך להודות?... שיש לי ידיים, רגליים, אני יכול ללכת... אבל אני רוצה לומר לך יותר מזה - - מה אתה עושה כשזכוב טורדני לא מרפה ממך או כשאתה חש גירוד באף?... מושיט את היד כלאחר יד והכל מסתדר. אני גם את זה לא יכול לעשות... ואין לי איך להסתדר עם זה!...

אתה מתחיל את ההכרת הטוב עם דברים גדולים מאד, אבל יש עוד הרבה דברים לפני כן...

תתבונן, מה אנחנו משלמים על זה???

כשאנחנו אומרים בנשמת - אין אנחנו מספיקין להודות לך ה' אלקינו על אחת מאלף אלף אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו וכו'. תעשו חשבון כמה זה... יש לך רמ"ח איברים ושס"ה גידים, כל אבר וכל גיד שהוא בריא - אתה לא יודע כמה צריכים להודות על זה!... אתה לא יודע כמה מחלות יש בעולם, אדם הולך... מדבר... חי... נושם... מגיע לך משהו?!!... למה בכלל חייבים לך? אדם הולך לעצמו עם הרגשה, מה שיש לי - מגיע לי! פשוט, לא?!... ומה שאין לי - יש לי טענות למה לא, הרי ההוא - כן קיבל, למה לי לא?... מי חייב לך?... על מה חייבים לך?... **באת לעולם של חסד, שהקב"ה מהרגע הראשון נתן לך מדור במעי אמך, הוציא אותך לאויר העולם, נתן לך מהרגע הראשון - הורים שידאגו לך, יש לך לחם לאכול, בגד ללבוש, בית לגור בו. למה אנשים אפילו לא חושבים להגיד על זה 'תודה רבה'?**

איך אני באמת מסוגל למרוד בקדוש ברוך הוא?... הרמ"ק ב"יתומר דבורה" מביא, שהמלאכים קוראים לקב"ה "מלך עלוב"! למה? כי בן אדם שחוטא ומדבר לשון הרע, עם מה הוא מדבר?... בלי שהיה לו חיים - הוא לא יכל לדבר, הוא חי, והקב"ה גם נתן לו את כח הדיבור, שהוא לא אילם, והוא נותן לו גם להיות בריא בכוחו, והאדם לוקח את כל המתנות האלו - ועם זה הוא חוטא נגד הקדוש ברוך הוא!!! מזעזע...

מה דעתכם שיבא אחד עשיר ויתרום מלא כסף כדי שיוכלו לגמור את הבנייה בישיבה, ועם הכסף הזה נלך ונדפיס מודעות ענק נגדו... איך זה נראה לנו?... אתה לא בן אדם בכלל... אין עם מי לדבר... אדם שחי עם הכרת הטוב לא מסוגל בכלל לחטוא!!! אלא מה, אני לא חושב על זה... זה מה ש'מוסר' מבקש מהבן אדם - - - תחשוב! תחשוב, תתבונן...

דוד המלך כותב בתהילים (לב, ח-ט) עם הקדמות: "אשכילך ואורך בדרך זו תלך, איעצה עליך עיני" מהי העצה?... "אל תהיו כסוס כפרד אין הבין"!

נשאלת השאלה: דוד מלכא משיחא... יש לו עצה בשבילנו... אל תהיה סוס!... מה החידוש בזה?...

אבל אנחנו כאלו... לא חושבים על כלום. בנובהרדוק אמרו, סוס הולך ולידו יש חציר, האוכל שלו. אין לו הבדל אם הוא נמצא ליד ישיבה קדושה, או מזבלה פחותה, או בורסה יקרה. תן לי את האוכל שלי וזהו... הוא מרוכז בו ובמאכלו.

אדם חי בכזה עולם ענק של הקב"ה... כולו מוקף בטובות, והוא חי רק את החיים שלו האנוכיים בלי התבוננות. סוס... פרד...!!! **בא תתבונן, תראה לאיזה עולם הגעת, תראה מה נותנים לך, תתחיל רגע לחיות!... דרך הכרת הטוב מגיעים ליראת שמים, אבל כשמתבוננים!...**

תשמח לעזור לשני

ובמאמר המוסגר, אמר לי הרה"ג רבי אי"ש בנו של הג"ר יודיל שפירא זצ"ל, שהחזו"א אמר פעם לאביו - מה זה הביטוי האמיתי של עולם חסד יבנה?

אילו הייתה הבריאה כמו שהקב"ה ברא והאנשים לא היו מקלקלים אותה - היה נכנס אברך צעיר לחנות מכולת, היה בעל המכולת שמח לקראתו, שלום עליכם! יש לך הרי ילדים קטנים בבית, אתה צריך לתת להם חלב... אתה צריך גם לחם... קח!!! לשלם לי!! מה פתאום! זו זכות בשבילי לתת לך, אתה אברך! קח את זה... והוא היה לוקח.

והאברך מנגד - ושלא כתמורה היה אומר, שמעתי שיש לך בת בשידוכים, יש לי הרבה שידוכים להציע לך... דמי שדכנות!! מה פתאום! אני שמח לעזור לך!...

עולם חסד יבנה - העולם נבנה על ידי שכל אחד חושב על השני... לא תמורת כסף ולא שום דבר לעצמי, רק חסד.

באו קין והבל וקלקלו את העולם, לקין היה פרי האדמה, ולהבל היו הבהמות. מה היה צריך להיות?... קין היה מגיע להבל ואומר לו, אתה אח שלי! יש לי כל כך הרבה ירקות, בא תקח... מה הבעיה?... יגיד לו הבל לעומתו, בודאי... תודה רבה! אבל גם יש לי מלא בגדים, בא תקח ממני צמר ובגדים!... מה כתוב בחז"ל?... אומר קין להבל, תתרומם! זו האדמה שלי, למה אתה עומד עליה?... אומר לו הבל - פשוט את הבגדים שעליך, הם שלי, למה אתה לובש אותם?... ובזה התחיל קלקול בעולם.

הקב"ה ברא בריאה שכל אחד ידאג לשני, הוא ברא עולם שכולו נתינה וטוב! תורה תחילתה חסד וסופה חסד. רק להיטיב! אם אדם היה יודע בכמה טובה הוא מוקף...

אצלנו תמיד העיניים נתונות במה שיש לשני, פעם דברתי עם מרן הרה"י זיע"א, ושאלתי אותו, איך אני מסביר למה לא לקנאת?... הוא הסתכל עלי במבט מוזר, למה כן?... אמרתי לו, כי זה מפריע לאנשים שאין להם את מה שיש לשני... אמר לי הרה"י, מה אכפת לך מה שיש לשני?... הוא לא הצליח להבין מה מפריע לך שיש לשני... מילא אם באמת היה לך רע. אבל למה אתה נזכר שרע לך רק כשאתה רואה שלשני טוב?... וכ"כ כשרק אין לך יותר ויותר כמוהו.

במסילת ישרים כתוב, שאם אדם היה חי במדבר, רחוק מכל הסובבים אותו, לא היה אכפת לו משום דבר בעולם! הוא היה מסתפק ושמח במה שיש לו.

ההכרת הטוב שלנו מבקשת - בא תפתח עיניים!...

היה לנו בחודש שעבר אסון גדול! באה אשה מאופקים לקניות בירושלים, ואוטובוס הדרדר ונפל, ונקטעו לה שני הרגליים! ה' ירחם. אחרי שזה קרה, היא קבלה הרבה מתנות והבטיחו לה הכל - - - היא אומרת - אני מוותרת על הכל, תנו לי לחיות כמו אשה רגילה!... אך עם שני רגלים בריאות והולכות, אין לי שום דרישות יותר.

ואנחנו, שיש לנו שתי רגליים בריאות ב"ה, ואף הולכים טוב בלי מקל - איזה חסד ה' זה!!! כמה תודה צריך לתת לקדוש ברוך הוא!!! ההכרת הטוב אומרת לנו - תפתח עיניים... תפתח עיניים... תראה כמה

אתה מקבל... אתה כן הולך! איך אתה יכול לחטוא כלפי הקב"ה?...
כמה היתה האשה הזו מוכנה לשלם היום רק בשביל שהיא תחזור
להיות אשה רגילה כמו כולם...? היה גבול לכך?!!...

[לפני יומיים דיבר פה בבני ברק הרה"ג ר' הלל פאלי (אביו של בעלה)
ועורר את הקהל שהרבה לבכות, ובתוך הדברים הוא אמר שהוא לא
היה מספר את זה - אבל כבר פרסמו בין כה - וסיפר שכשהיא
התעוררה, היא שאלה את בעלה, תגיד לי את האמת, האם היית מוכן
להינשא לי בזכה מצב?... אמר לה - ודאי שלא! אבל אחרי שהתחתנו
יחד, לא נקטעו רק הרגליים שלך. נקטעו הרגליים של שנינו...!]

היא היתה מוכנה לחיות עם פת לחם בלבד, העיקר להיות אשה רגילה.
ואנחנו ברוך ה' מקבלים גם רגליים בריאות, וגם אוכל בשפע, הרבה
מעבר לפת לחם... **קצת להתבונן ולהודות!!!**

ועוד נתבונן לרגע - הרי הקב"ה אדון הכל, והכל הוא ברא וזה שלו -
מהיתוש הקטן ועד התנין הגדול, כל אוצרות הטבע והנמצא תחת
השמש, ומעל השמש המלאכים וכל צבא השמים, וכל כוכב גדול יותר
מכל כדור הארץ, וכל ילד יהודי קטן יכול לפנות אליו בכל בקשה ובכל
זמן, הנה לא ינום ולא ישן, שומר ישראל. והקב"ה פונה ואומר הרחב
פיך ואמלאהו, ויתר על כן הקב"ה מתאוה לתפילתן וכו', והילד הקטן
יבקש משחק, והגדול פרנסה, וכ"ש עולם רוחני, ובביה"ח הנוטה למות
יבקש חיים - ואפילו חרב חדה וכו', והקב"ה שומע כל אחד, וכשה
לטובתו הוא גם נותן.

**'כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו בכל קראנו
אליו'... (דברים ד, ז).**

אדם בלי הכרת הטוב הוא לא בן אדם!!!

מרן ראש ישיבה זיע"א מביא דבר מזעזע:

כתוב בפרשת כי תצא, "לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו" (כג, ה).
אומר רש"י, אע"פ שזרקו זכורכם ליאור. מה טעם, לפי שהיו לכם
אכסניא בשעת הדחק. אך עמוני ומואבי - לא יבואו בקהל ה' - גם דור
עשירי. עד עולם! ולמה?... "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים
בדרך בצאתכם ממצרים".

אומר הרמב"ן, היות ואין להם הכרת הטוב, שהרי הם צאצאים של
לוט. ואברהם אבינו הוא זה שהציל את לוט, איך הם לא מקדמים את
בניו של אברהם אבינו בלחם ומים?...

שואל מרן ראש הישיבה: מה ההשוואה בכלל?... עמוני ומואבי לא הרגו
אותנו לא רצחו אותנו, סך הכל לא קדמו אותנו בלחם ומים, אין להם
הכרת הטוב, וכזה עונש גדול. לעומתם המצרים, עינו אותנו, ורדפו
אותנו, ועוד מבקשים מאיתנו הכרת הטוב?!... לא תתעב מצרי כי גר
היית בארצו ופרש"י, אע"פ שזרקו זכורכם ליאור, מה טעם, לפי שהיו
לכם אכסניא בשעת הדחק, ולפיכך דור שלישי יבוא להם, מה הפשט
בזה?...

אומר מרן הרה"י: אדם רשע - הוא אמנם רשע, אבל הוא אדם. עם
אדם - יש תוחלת ותקוה. אז דור שלישי שלו - אפשר לקבלו, יש עם מי
לדבר... אך אחד בלי הכרת הטוב - הוא בכלל לא בן אדם. אין עם מי
לדבר... אתה לא בן אדם, לא שייך שתבוא בקהל ה' - עד עולם!...

האמת שבהתחלה, זה היה נראה לי קצת תמוה... אך יצא כעת ספר
"כל משאלותיך", שחברו הגר"א מן, שאלות שהוא שאל את מרן שה"ת
הגר"ח קניבסקי זצ"ל. וזה נותן לנו הבנה קצת יותר ברורה.

הוא מביא שרבי חיים כתב, "מי שיש לו טלפון לא כשר, עובר על ג'
עבירות החמורות. עבודה זרה, גילוי עריות, ושפיכות דמים".
שאל אותו רבי אליהו מן, גילוי עריות - מובן. עבודה זרה - גם מובן.
הכל שם אפיקורסות... אבל מה זה נוגע לשפיכות דמים?... רוצחים
שם?!!...

רבי חיים חייך ואמר, אדם שנמצא עם טלפון לא כשר - הוא מאבד את
כל דרגת הבן אדם שבו! הוא מאבד את כל השיעור קומה עד לדיוטא
התחתונה, א"כ מה ימנע ממנו לא לשפוך דמים? מה?...
אדם של הרחוב - חי את מה שהוא רוצה, חושב רק על עצמו. מה איכפת
לו להרוג בן אדם?...

(ואספר: למדתי פעם בכולל חזון אי"ש עם דוקטור שהגיע מיבר אילן.
יום אחד הוא אומר לי, אני נמצא פה בכולל חזון אי"א, זה לא נותן לי
מנוח... למה, כי גדלתי בבית לא דתי - הורי היו אקדמאים עם משרות
חשובות, הם לימדו אותי - אתה בחיים צריך להתקדם! מי שעומד
בדרך, תדרוך עליו ותשפיל אותו ותמשיך הלאה בלי לעצור! רח"ל.

כאן בכולל חזון אי"א, מדברים איתי על בין אדם לחבירו, אסור להגיד שום
מילה שיכולה לפגוע בשני... זה מבלבל אותי... לא גדלתי ככה).

ולכך אומר רבי חיים, **הפלאפון הלא כשר מאבד את כל צורת הבן אדם
שבו!** וכעת נבין מה שאומר הרה"י - גם מי שאין לו הכרת הטוב, הוא
חי בהרגשה שאני לא חייב כלום לאף אחד...! הכל מגיע לי ואני עושה
מה שאני רוצה, וזה הבן סורר ומורה שלא מוכן להקשיב בכלל אפילו
לא להורים שלו.

וידוע, שהחיי אדם (בכלל ס"ז) מביא, יש האומרים שלא צריך לכבד
אבא ואמא. למה, כי הם הביאו ילדים להנאתם ולטובתם, כדרך כל
הבהמות והחיות. (וכמשי"כ בכתובות, אשה רוצה חוטרא לידה ומרה
לקבורה), והחיי אדם מקלל אותם קללות נמרצות - יסכר פיהם!
יתאלמון, וישתתקון, ויתחרשון! הוא מופקע מצורת בן אדם!...

והמבט להגיע אל הקדוש ברוך הוא - זה דרך הכרת הטוב. - כבר הבאנו
את הסבא מסלבודקא לבאר את הגמ' ששאל ההוא מין על איסורי
עריות, איך יתכן שאדם יתגבר על תאוותו, והשיב לו התורה העידה
עלינו סוגה בשושנים, וביאר שאם יש למלך גינה מרהיבה עם כל שכיות
חמדה מהצומח והחי והוא מפלאי עולם, וכולם רוצים לראות, אבל אם
יכנסו לגינה מהרה יהרס הכל, וכדי למנוע כניסה מבחוץ יש שני
אפשרויות, או להעמיד גדר תיל דוקרני שמי שיהין לעלות מיד ימצא
עצמו כאוב וזב דם, או לעשות גדר שושנים יפה שאף אחד לא יהיה
מסוגל להשחית כזה גן שושנים רק בשביל לספק את יצר הסקרנות,
אך תלוי מי אנשי המדינה, אם הם פשוטי עם וגסי שכל, אין ברירה רק
לגדר תיל מבחוץ על אף שזה מכער את כל היצירה היפה מבפנים, אך
אם הם אנשי לב ורגש ברי דעת, ודאי שגדר השושנה המרהיבה שרק
מוסיפה יופי לגינה כבר תימנע את דריסת הולכי הרגל. אתם הגויים
צריכים גדר תיל, אנחנו סוגה בשושנים, יהודי שמבין את היופי
המרהיב של חיי תורה ואמונה לא ידרוס ברגל גאווה את כל היופי רק
כדי לספק את היצרים, ולברי 'סוגה בשושנים' הרי שדרך זו תוליכו
ליראת ה'.

אך ודאי שאדם צריך לדעת גם שיש דין ויש דיין, ועל הכל יבוא במשפט.

משפטי ה', הכרת הטוב, מה הכיוון שלך

יש חז"ל במדרש (שמות רבה ל, ח), [הביאו את זה בהלויית הרבנית
חנה שטיינמן, היו נוכחים שם האב והחותן הגדולים, מרן הרה"י ומרן
שה"ת - זיע"א] משל למה הדבר דומה, לשיכור שרגם את פסל של
המלך. תפשוהו וגערו בו, איך אתה מעיז... ואמר הביאו אותי אל
המלך, אני מלמדו את הדין. הביאו אותו, והוא רואה שהמלך נותן
למלכה מאסר בית, ואת השר הגדול - הוא מעניש, שר אחר - הוא
הורג... אחרים בעלי שלטון העניש קשה, אותו אדם התחיל להתיירא
ואמר בפחד, שיכור הייתי... תסלחו לי...

כך, אדם חוטא ובטוח שהוא צודק. הוא לא מפחד מהקב"ה. אך לפתח
הוא רואה שהקב"ה מקפיד אף על הגדולים. מרים נענשת בצרעת,
ומשה רבינו לא נכנס לארץ וכו', ואז הוא מתחרט... שיכור הייתי...
ודאי שאפשר להכיר את הקב"ה דרך משפטי ה', אבל צריך לדעת את
זה.

אבל אומרים בשם רבי איצלה פטרבורגר - להכיר אותו דרך "הכרת
הטוב"! זהו דבר השווה לכל נפש להגיע אתו ליראת שמים, תתבונן
בכמה טובות אתה מוקף... איך אתה יכול לחטוא נגדו...

**ומוסר - תפקידו לרומם את הבן אדם, "אל תהיו כסוס כפרד אין
הבין".**

הרמב"ן כותב - שכן סורר ומורה עובר על קדושים תהיו. והקשה הרב
שך, וכי כל העובר על קדושים תהיו אחת דתו להמית?!... אלא - אומר
הרב שך - אני לא צריך שתהיה בדרגה של קדושים תהיו, אבל שזה
יהיה הכיוון שלך אצלך הוא ההיפך הגמור - - - אדם שעושה מה שהוא
רוצה, אינו שומע בקול אביו ובקול אמו, זולל וסובא... לא אכפת לו
כלום! אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב.

דרך אגב כתוב על בן סורר ומורה, למה הוא חייב מיתה? כי כתוב לסוף
משכח תלמודו, ועומד בפרשת דרכים ומלסטם את הבריות. מדייק רבי
אהרן קוטלר - שצריך שיהיה משכח תלמודו. ויש בזה שני הסברים,
הסבר אחד שאם היה. זוכר תלמודו - המאור שבה מחזירו למוטב,
וכמו שאחז"ל הלואי אותי עזבו ואת תורתי שמרו, שהמאור שבה
מחזירו למוטב.

אבל יש את ההסבר הפשוט: מה עוצר אותך לא לרדת לדיוטא

התחתונה!... אדם שקשור לתורה - הוא לא יכול לרדת לדיוטא התחתונה! אך אם הוא משכח תלמודו - הוא נהיה כלום!... הוא כבר ברחוב. מה יש בחיים של הרחוב? כלום! אין להם מעצורים. וכמו שהבאנו כבר בשם מרן שהיית זצ"ל.
ולכן, כשאנחנו מגיעים לפרשיות האלו מה אנחנו מבקשים?... בא תתרום! רבי יחזקאל לוינשטיין אמר שאם לא שקועים בלימוד א"א לבוא לידי מחשבה של יראת שמים.
אלול זה לא רק בשביל להשתפר, אלול זה להשתנות ולהתרומם - להיות אחרת!!! וזה הכוח של החודש.

הזמן להשתנות פעם בשנה

ישנו יהודי בעל צדקה גדול באר"ב רבי דוד בודנר, שבנו הוציא ספר "ביכורי אליעזר", (יש בו שיחות רבות של המשגיח ר' דן סגל, וכן משלו, מאד מעניין...) והביא מרבו הג"ר אברהם אוזבנד, שסיפר לו שפעם הוא ישב באוטובוס, ומלפניו ישבו הרה"י רבי שמואל רוזובסקי, ורבי זלמן רוטברג זצ"ל ר"י בית מאיר, והם דברו ביניהם, איזה בחורים שהם הכירו שהשתנו מאלול ונהיו בני אדם אחרים!... להראות רום מעלתו של חודש אלול.
ואכן כבר אמרו בילקוט תהילים עה"פ ועם נברא יהלל קה (קב, יט), אלו בני אדם שבאים כמתים במעשיהם, ובאים ומתפללים לפניך ב"ה וביהי"פ ואתה בורא אותם בריה חדשה.

אמר לי הרה"ג ר' שלמה אלשטיין (חתנו של מורנו הגרצ"ס), חודש אלול הרי היא מזל בתולה, ומחו מזל בתולה?... בפירוש הרא"ש עה"ת בסוף פרשת בראשית (ו, ב) מובא "ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה" - היו מלאכי טומאה שהחטיאו את בנות האדם. "ובמדרש, נערה בתולה צדקת היתה, וכשירדו בני האלהים אמרו לה תשמעי לנו, ואמרה להם לא אשמע לכם אם לא תעשו הדבר הזה, שתתנו לי כנפיים שלכם, וכמש"כ שש כנפיים לאחד. נתנו לה כנפיהם, מיד פרחה לשמים ונמלטה מן העבירה, ואחזה פני כסא, והקדוש ברוך הוא פרש עליה עננו וקבלה וקבעה במזלות, והיינו מזל בתולה". (והמלאכים נשארו בארץ ולא יכלו לעלות - עד שמצאו סולם שיעקב אבינו חלם ועלו, הדא הוא דכתיב "והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו").

וזה מה שאומרים שבאלול - הטבע והמזל זה יראת שמים!
ואמר לי הרב אלשטיין, מה שתלו את מזל בתולה באו לרמוז פה דבר נוסף - **שבכח של רצון אפרו להגיע מהמזל ועד כסא הכבוד!!! אלול אין לו גבולות, עד ועד בכלל. ואלול זה הזמן להשתנות. רק תחשוב!... להכירו וליראה מלפניו. בא תכיר אותו...**

אנחנו יכולים להתרומם עם רגעים של מחשבה! יש קונה עולמו בשעה אחת. מרן הרה"י זיע"א אמר לי - חמש דקות ביום של התבוננות. בשביל מה באתי לעולם... מה התכלית שלי... לזכור שיש עולם הנצח. פה בעוה"ז זה הכל צעצועים קטנים. אבל רגע אחד של שמה - זה בלי סוף... ואני יכול לאחוז ולחטוף בלי סוף, בלי סוף!!! והבא ליטרה מסייעין בידו! הן אמת שצריך קצת להיאבק ולהתאמץ, וכבר אמרו חז"ל כל ההתחלות קשות. אך מכאן ואילך - **יערב לכם!** והערב נא... יתמתק לכם הקושי!... **וכזה רכוש גדול מגיע רק פעם בשנה...**

הרב שך היה אומר באופן קבוע, אני יודע מה איתי רק עד הרגע! מה יהיה ברגע הבא - אני לא יודע... הכל פתוח!
ומה שראינו בבין הזמנים האחרון - אף אחד לא יכול להבין את זה... אף אחד לא חלם על כ"כ הרבה אסונות תכופים זה לזה... גם היום נפטר אברך צעיר - ה"י...

אבל מאידך אפשר להכיר את הקב"ה גם דרך הכרת הטוב, אילו פינו מלא שירה כים... כמה אנחנו צריכים להודות... אל תשווה את עצמך מול אחרים, וכמו שאמר הרה"י, תחשוב כמה לך טוב! אתה חי, אתה מדבר, אתה נושם, יש לך ידיים, יש לך רגליים, ברוך ה' יש לך גם ישיבה טובה!

מה החפץ חיים אמר בבכי לפני סליחות?... האם אתה מכיר טובה לקב"ה שחנן אותך בדעה ובינה לחבר ספר "חפץ חיים" וכו' - ושאנשים לומדים בזה, ומתאמצים, ונזהרים מלדבר לשון הרע!
פעם מרן הרה"י זיע"א דיבר בביתו, כמה אני צריך להודות לקב"ה שנותן לי חיים, וזקנה, ואריכות ימים.

אמר לו הנכד, והרי סבא הולך עם זה ומרבה כבוד שמים ומזכה את הרבים!... אמר לו הראש ישיבה, על זה גופא אני צריך להודות עוד יותר!... יש זקנים שסתם מבזבזים את החיים שלהם...

הקב"ה נותן לנו לזכות בחיי נצח! אנחנו ישיבתי בחרים!!! ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש!... איזה חסד זה, חי, נושם, מדבר, נמצא בבית מדרש!... וזה 'להכירו' אחר בכלל... אי אפשר אח"כ לחטוא. וזה פתח ליראת שמים אהובה ונחמדת. וכל כך חבל להפסיד אותה!!! להכירו וליראה מלפניו.

כבר איבדנו את רוב אלול, ועוד מעט הוא נשמת מהידיים שלנו! הוא הולך לבד... במוצאי שבת כבר מתחילים סליחות! אם לא עכשיו - אימתי?... וראש השנה גוזר גזר דין גס של נצח! וכל זה בידיים שלנו, והכל יכול עוד להשתנות. ואלול נועד בשביל להשתנות! נתחנן לקב"ה ונתקרב אליו, וקרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראו באמת.

להודות על העבר ולבקש על העתיד

הגאון ר' אביגדור מילר אמר, אנשים שואלים אותי, עם מה אני מתחיל אלול?... ואני אומר לכולם - עברת שנה שלימה. האם ישבת פעם עם עצמך לומר תודה לקב"ה?...

היו לי 330 ימים (לפחות!) ואף פעם לא היתה לי איזו מחלה קשה... ברוך ה' הרגליים שלימות, והידיים שלימות, טוב לי, נחמד לי. אמרת פעם תודה רבה?... איך אפשר לבקש סליחה ומיד אח"כ תן לי חיים ארוכים ושפע קודש, ובריאות, ואורך ימים...

רק רגע... קיבלת! קודם כל תגיד תודה רבה! בזוהר כתוב הני כלבי חציפין דאמרי הב ה'!... תן תן...

אנחנו לא כלבים! קודם כל שתהיה הכרת הטוב על מה שכבר קבלת... תודה רבה על הכל.. ואז תבקש הלאה.

ובקובץ גליונות לפרשת השבוע (כי תבוא) מביא ועדים נפלאים מאיש מופלא מורם מעם הגרא"י הבר זצ"ל, ושם הוא מביא ששאל את מו"ר הגר"י פרידלנדר זצ"ל, הרב אומר דברים כה נשגבים, אני איש קטן, אני צריך שהרב יגיד לי מה עושים למעשה, הוא אמר לי כמובן שזה אישי - אבל יש מהלך מאוד מיוחד, **המחשבה הראשונה שנדרש מן אדם בתחילת ליל ר"ה הוא שתגיד תודה על השנה שעברה, כל אחד קיבל המון דברים במשך השנה ועכשיו הוא צריך להרגיש כמה הוא מכיר טובה על הכל, ונוסיף שהוא גם סיבה להמשיך לקבל כמוש"כ בשערי תשובה (שער ד' י"ב) אודה על הטובות שעשית עמדי ובעבור זה אקוה להתמדת טובתך.**

[א"י ואולי זה מסייע להרגשה כל שנה שהיא רשה בתחילתה מאושרת בסופה, כי כשאדם מתבונן על מעשיו מול הר ענק של טובות וחסד הוא מרגיש כמה הוא דל ורש].

אם יש הכרת הטוב כזו גדולה אז אני באמת מתבייש - איך אני חטאתי... ואז אני מבקש סליחה בבושת פנים!

...בושתי וגם נכלמתי להרים פני אליך... ובו מתחילים בסליחות וגם אני מבקש כעת!... שתתן לי כלים שאני אוכל לעבוד אותך!

וכמו שאמר הח"ח, זכרנו לחיים, בשביל מה?... **למענך אלוקים חיים, אני מבקש ממך חיים בשביל שאני אוכל לעבוד אותך למענך, לשרת אותך, וללמוד הלאה את התורה שלך.**

ותהיה גם אמיתי בזה! אני לא מבקש חיים סתם, בשביל לבזבו אותם... תודה על מה שהיה, תעזור לי הלאה להיות בבית ה', שתולים בבית ה' בחצרות אלוקיני יפריחו, תסיר ממני את המפריעים ותתן לי את הכלים. ואז יש שנה אחרת... כך זוכים. זו עבודה לא קשה... מילה אחת: תתבונן! אל תהיו כסוס כפרד אין הבין!...

לרפואת
חיה הודיה בת מרים
בתוך שאר חולי ישראל

לזיווג הגון בקרוב
שושנה בת אושרה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר וכן שיעור דף היומי ועוד, בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

לרגל גליון 200 יצא לאור חוברת מיוחדת על חודש 'אלול' ניתן להשיג בישיבה רחוב שלמה המלך בני ברק במחיר מסובסד
ניתן לתרום לגליון מכל עמדות נדרים פלוס ברחבי הארץ באמצעות לחצן קופות נוספות בחיפוש יש להקיש ארחות חיים או קוד מוסד 1000729
כמו"כ ניתן לתרום דרך המערכת הטלפונית הממוחשבת נדרים פון בחיגו לטלפון 037630585 שלוחה 2071 או במספר פלא' 053-415-3025
כל מי שיכול לעשות הוראת קבע אפילו של כ5 ש"ח תבוא עליו ברכה, וכל המוסיף... ניתן לקבל את הגליון במייל: 4166058@gmail.com